

POSLOVNO-KOMERCIALNA ŠOLA CELJE

Računovodski kazalniki uspešnosti v podjetju x v obdobju x

Mentorica:
mag. Metka Bombek

Avtorici:
Alja Uratnik, 2. C- PTI
Nataša Golob, 2. C- PTI

Celje, marec 2006

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujema mentorici mag. Metki Bombek za ves trud in vse nasvete, s katerimi ste naju usmerjali in bodrili pri sami izdelavi raziskovalne naloge. Prav tako se iskreno zahvaljujema vsem ostalim, ki so nama kakor koli pomagali pri tehnični in vsebinski izvedbi najinega dela.

KAZALO

<u>POVZETEK</u>	3
<u>1 UVOD</u>	5
<u>1.1 Opredelitev področja in opis problema</u>	5
<u>1.2 Namen in cilji raziskave</u>	6
<u>1.3 Opredelitev hipotez</u>	7
<u>1.4 Uporabljene raziskovalne metode</u>	8
<u>1.5 Omejitve pri izvedbi raziskave</u>	8
<u>2 TEORETIČNI DEL</u>	9
<u>2.1 Kazalniki</u>	9
<u>2.2 Računovodski kazalniki</u>	9
<u>2.2.1 Kazalniki stanja financiranja</u>	9
<u>2.2.2 Kazalniki stanja investiranja</u>	10
<u>2.2.3 Kazalniki plačilne sposobnosti</u>	10
<u>2.2.4 Kazalniki obračanja</u>	10
<u>2.2.5 Kazalniki poslovne uspešnosti</u>	11
<u>2.3 Finančni kazalniki</u>	11
<u>2.3.1 Vodoravna analiza</u>	12
<u>2.3.2 Navpična analiza</u>	12
<u>2.3.3 Bilanca stanja</u>	13
<u>2.3.4 Bilanca uspeha</u>	15
<u>2.3.5 Izkaz poslovnega izida</u>	15
<u>2.3.6 Izkaz finančnega izida</u>	15
<u>2.4 Analiza uspešnosti poslovanja s kazalniki</u>	18
<u>2.4.1 Analiza finančnih kazalnikov</u>	18
<u>2.4.2 Analiza računovodskih kazalnikov</u>	18
<u>2.4.3 Kazalniki stanja financiranja</u>	18
<u>2.4.4 Kazalniki stanja investiranja</u>	18
<u>2.4.5 Kazalniki plačilne sposobnosti</u>	19
<u>2.4.6 Kazalniki poslovne uspešnosti</u>	20
<u>2.4.7 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja</u>	23
<u>2.4.8 Kazalniki gospodarnosti</u>	24
<u>2.4.8 Kazalniki gospodarnosti</u>	24
<u>2.4.9 Kazalniki dobičkonosnosti oz. donosnosti</u>	24
<u>2.4.10 Kazalniki dohodkovnosti</u>	24
<u>2.4.11 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja</u>	25
<u>2.5 Uspešnost in učinkovitost podjetja</u>	25
<u>3 EMPIRIČNI DEL</u>	26
<u>3.1 REDNI ŠTUDENTI</u>	26
<u>3.2 IZREDNI ŠTUDENTI</u>	39
<u>4 OVREDNOTENJE HIPOTEZ</u>	52
<u>5 SKLEPNE MISLI</u>	53
<u>6 LITERATURA</u>	54
<u>17 PRILOGA - ANKETNI VPRAŠALNIK</u>	55

POVZETEK

DESKRIPTORJI: Računovodski kazalniki, vodoravna analiza, uspešnost podjetja, analiza računovodskih kazalnikov, finančni izid, temeljna logika bilance stanja, kazalniki obračanja.

V današnjem času podjetja poslujejo v izredno kompleksnem in konkurenčnem okolju. Prav zaradi tega je velikega pomena, da zelo dobro poznajo svoje cilje in metode, kako jih doseči. Za podjetja postaja vse bolj pomembno poslovanje z dejavniki, kot so znanje, odnosi s kupci, sposobnosti, kultura podjetja. Od managerjev se zahteva vedno več, saj sta rast podjetja in obstoj odvisna predvsem od njihovih dejanj. Zato so managerji začeli razvijati različne koncepte, katerih osnovni namen je omogočanje sistematičnega poslovanja s temi neotipljivimi dejavniki ter jasno prikazovanje, kako podjetje iz teh virov ustvarja vrednost za kupce in dobiček zase. Eden izmed takšnih konceptov je tudi model uravnoteženega sistema kazalnikov poslovanja. Podjetje je učinkovito in uspešno takrat, ko dosega želeni dobiček in ko se mu premoženje večja. Prav tako pa podjetje za doseganje zelenih ciljev potrebuje tudi denarna sredstva, katera omogočajo, da podjetje nemoteno deluje. Temeljne poslovne odločitve se nanašajo na načine, kako dosegati dobiček, kako zagotoviti zadostno količino denarja in kako povečati premoženje podjetja. Da bi lahko vse te odločitve sprejemali, potrebujemo informacije, katere pridobimo iz računovodskih izkazov, na podlagi katerih izračunavamo kazalnike.

Računovodski kazalniki so namenjeni temu, da bi tisti, katerih naloga je odločati o razvojni politiki podjetja, dobili na razpolago čimbolj stvarno sliko poslovanja podjetja. To sliko pa si lahko najboljše ustvarijo s pomočjo različnih kazalnikov.

1 UVOD

1.1 Opredelitev področja in opis problema

Sistem kazalnikov je razvito upravljalno orodje, da podjetje na določen način pretvori vizijo v oprijemljive cilje. Merimo tisto, kar bo v bodoče pogojevalo uspeh in nam zagotavljalo doseganje opredeljenih ciljev. Povod za iskanje novih meril je dalo spoznanje, da pretežno finančni kazalniki temeljijo na merjenju učinkov preteklih aktivnosti (donosnost kapitala, koeficient obrata sredstev ...). In na ugotavljanju vzrokov za dosežene rezultate v preteklih aktivnostih.

1.2 Namen in cilji raziskave

Cilj vsakega podjetja je uspešno poslovanje, saj najdlje pridejo samo tista podjetja, ki ustvarjajo dobiček in so uspešna.

Podjetja v okviru svojega poslovanja zasledujejo različne cilje, kot so maksimizacija dobička in prodaje ter maksimizacija tržnega deleža in preživetja. Okolja, v katerem danes delujejo, so hitro spreminjajoča in konkurenčna. Vsak dan so pred številnimi izzivi, kateri zahtevajo hitre akcije, ki morajo zagotoviti uspešnost poslovanja in dolgoročno preživetje samega podjetja

Vsako podjetje si prizadeva, da bi čim bolje poslovalo, saj najdlje pridejo samo tista podjetja, ki ustvarjajo dobiček in so uspešna.

S računovodskofinančno analizo podjetje pridobi potrebne informacije za poslovne odločitve, ki omogočajo razvoj in tudi sam obstoj podjetja. Analizo kakovostno opravimo le, če bomo uporabili kvalitetne računovodsko – finančne kazalnike in tudi te moramo primerjati s kazalniki preteklih obdobj in konkurenčnimi podjetji. Če hočemo ugotoviti, ali je podjetje uspešno, moramo uporabiti računovodskofinančne kazalnike.

Spremljanje učinkovitosti poslovanja ter uspešnosti podjetja je bistvenega pomena. S primerjavo uspešnosti in učinkovitosti glede na prejšnja leta lahko podjetje izboljša svoj konkurenčni položaj v prihodnosti.

1.3 Opredelitev hipotez

Pred raziskavo sva oblikovali nekaj predpostavk, ki so izhajale iz najinih predhodnih stališč in poznavanja problematike. Oblikovali sva naslednje hipoteze:

H1: Računovodski kazalniki uspešnosti so pomembni za uspešno vodenje podjetja

H2: Računovodski kazalniki uspešnosti so lahko učinkoviti, če je računovodstvo natančno in ažurno.

H3: Računovodski kazalniki so eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize.

H4: Računovodski kazalniki uspešnosti nam zelo veliko povedo o samem podjetju.

H5: Slabše kot je podjetje, več in pogosteje mora izračunavati računovodske kazalnike uspešnosti.

H6: Vsako podjetje mora imeti zgrajene svoje računovodske kazalnike uspešnosti, ki so primerni za njihovo specifično dejavnost.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

V najini raziskovalni nalogi sva uporabili tako primarne kot tudi sekundarne metode raziskovanja. Kot primarno metodo raziskovanja sva uporabili anketni vprašalnik. Anketo sva izvedli med 80 rednimi študenti in 70 izrednimi študenti višje Poslovno-komercialne šole Celje. Predvsem naju je zanimalo, kaj o raziskovalnem področju mislijo redni študentje, ki imajo malo delovnih izkušenj, in kaj izredni študentje, ki že imajo kar nekaj delovnih izkušenj.

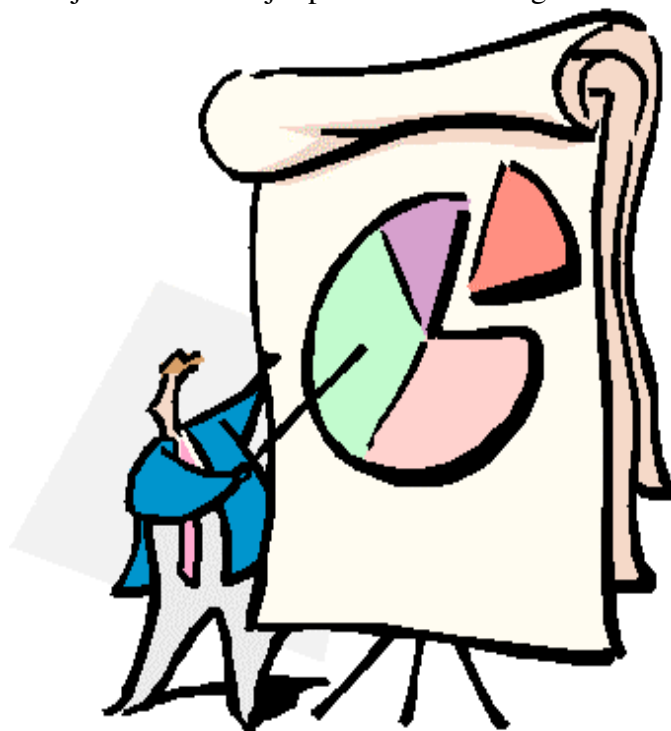
Metode, ki sva jih uporabili pri raziskavi, so sledeče:

- analiza »oz.« razčlenjevanje,
- selekcija »oz.« izbira,
- klasifikacija ali razvrščanje,
- sinteza »oz.« združevanje,
- komparacija ali primerjanje podatkov in
- dedukcija ali sklepanje s splošnega na posamično

Uporabili sva tudi sekundarno metodo raziskovanja, tako da sva zbirali in analizirali podatke iz različnih pisnih delov, navedenih v literaturi.

1.5 Omejitve pri izvedbi raziskave

V anketo sva vključili anketirance različnih starosti in različnih statusov (redni in izredni študentje). Ker sva večino anketirancev izbrali v našem okolju, na območju širše celjske regije, so določeni rezultati morda posledica družbenih in socialnih razmer tega okolja. Upava, da so kljub temu dovolj reprezentativni in zgovorni.

2 TEORETIČNI DEL

2.1 Kazalniki

Pri analiziranju in razlagi izsledkov uporabljamo kazalnike, kateri nam posredujejo numerične informacije. Beseda kazalnik izvira iz latinske besede indicator, kar najpogosteje razumemo kot znak nekega procesa ali stanja, ki se je ali se bo odvijal v stvarnosti (Koletnik 1997, 45). Kazalniki so zgoščena merila v obliki relativnih in absolutnih števil in numerične informacije, ki prikazujejo strukturo podjetja ali njegovega dela ter gospodarske procese in razvoj. Z njimi lahko prikažemo komplicirane procese, razmerja in sestave na relativno enostaven način. Poznamo finančne in računovodske kazalnike.

2.2 Računovodski kazalniki

So eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize. Glede na samo opredelitev kazalnikov jih lahko iz računovodskih izkazov izračunamo celo množico, saj lahko primerjamo različne postavke, opredelitev in izbor kazalnikov se razlikujeta glede na potrebo analize. Izberemo tiste, iz katerih se najbolj odraža posebnost delovanja podjetja. Analiza z računovodskimi kazalniki ni zaprt sistem, temveč sistem, ki se stalno prilagaja posebnim potrebam analize. Računovodski kazalniki so primerni za primerjavo v času in prostoru.

Razvrščamo jih v skupine: kazalniki investiranja, kazalniki financiranja, kazalniki plačilne sposobnosti, kazalniki obračanja in kazalniki donosnosti.

2.2.1 Kazalniki stanja financiranja

Kazalniki financiranja analizirajo sestavo obveznosti do virov sredstev oziroma pasivno stran bilance stanja. Pri tem nas najbolj zanima delež kapitala, dolgovi in časovnih razmejitev v strukturi vseh virov financiranja. Pomembni so pri dolgoročnih odločitvah o politiki financiranja podjetja, pri zunanjih uporabnikih pa so zanimivi za posojilodajalce podjetja, ker jim prikazujejo tveganost glede vračila posojila.

Osnovni kazalniki te skupine so:

- 1 stopnja lastniškosti financiranja (kapital/obveznosti do virov sredstev);
- 2 stopnja dolžniškosti financiranja (dolgovi/obveznosti do virov sredstev);
- 3 stopnja razmejenosti financiranja (dolgoročne rezervacije in kratkoročne pasivne časovne razmejitve/obveznosti do virov sredstev);
- 4 stopnja dolgoročnosti financiranja (kapital + dolgoročne rezervacije + dolgoročni dolgovi/obveznosti do virov sredstev);
- 5 stopnja kratkoročnosti financiranja (kratkoročni dolgovi + kratkoročne pasivne časovne razmejitve/obveznosti do virov sredstev);
- 6 stopnja osnovnosti kapitala (osnovni kapital/kapital).

2.2.2 Kazalniki stanja investiranja

S kazalniki investiranja analiziramo strukturo sredstev, se pravi aktivno stran bilance stanja (Igličar in Hočevar 1997, 234)

Ti kazalniki so pomembni za management podjetja, kateri se odloča o investicijah v posamezne vrste sredstev, manj pa se osredotoča na zunanje uporabnike. Kazalniki so zelo odvisni od dejavnosti, s katero se podjetje ukvarja.

Osnovni kazalniki te skupine so:

- 1 stopnja osnovnosti investiranja (osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)/sredstva);
- 2 stopnja obratnosti investiranja (obratna sredstva (brez kratkoročnih finančnih naložb)/sredstva);
- 3 stopnja finančnosti investiranja (kratkoročne in dolgoročne finančne naložbe/sredstva);
- 4 stopnja dolgoročnosti investiranja (osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti) + dolgoročne finančne naložbe/sredstva);
- 5 stopnja kratkoročnosti investiranja (obratna sredstva + kratkoročne finančne naložbe + aktivne časovne razmejitve/sredstva).

2.2.3 Kazalniki plačilne sposobnosti

Z njimi primerjamo posamezne postavke sredstev s posameznimi postavkami obveznosti do virov sredstev (primerjava postavk iz aktivne in pasivne strani bilance stanja na določen dan) z vidika ročnosti vnovčenja sredstev z zapadlostjo obveznosti. Še posebno so zanimivi za posojilodajalce in za poslovodstvo podjetja, ker z njimi ocenijo kreditno sposobnost podjetja. Manjša kot je le-ta, višja bo obrestna mera in težje bo podjetje dobilo posojilo. Ti kazalniki pa imajo tudi slabost, to pa je, da se računajo na podlagi statičnih podatkov, ekonomske kategorije se izražajo na določen trenutek. Pri analizi kazalnikov plačilne sposobnosti je koristno le-te dopolniti s podatki iz izkaza denarnih in finančnih tokov.

Osnovne oblike teh kazalnikov so:

- dolgoročno financiranje stalnih sredstev (kapital + dolgoročne rezervacije + dolgoročni dolgovi/stalna sredstva);
- kratkoročni koeficient (kratkoročna sredstva/kratkoročne obveznosti);
- pospešeni koeficient (denarna sredstva + kratkoročne terjatve + kratkoročne finančne naložbe/kratkoročni dolgovi).

2.2.4 Kazalniki obračanja

S kazalniki obračanja proučujemo hitrost obračanja posameznih vrst sredstev. Skozi kazalnike obračanja se kaže sposobnost managementa, da učinkovito posluje s sredstvi. Hitrejše je obračanje sredstev, manj ima podjetje vezanih sredstev (Igličar in Hočevar 1997, 240).

Hitrost obračanja sredstev vpliva na donosnost sredstev in s tem na donosnost kapitala. Pri izračunu kazalnikov obračanja sredstev moramo paziti, da so izračunani kot razmerje med spremenljivko toka in spremenljivko stanja. Te kazalnike lahko primerjamo samo med družbami, katere se ukvarjajo z enako dejavnostjo.

Osnovne oblike teh kazalnikov so:

- obračanje terjatev do kupcev (prihodki (prejemki) od prodaje/povprečno stanje terjatev do kupcev),
- povprečna doba vezave terjatev do kupcev (365/koefficient obračanja terjatev do kupcev),
- koefficient obračanja zalog proizvodov (stroški prodanih proizvodov/povprečno stanje zalog proizvodov),
- koefficient obračanja zalog materiala (stroški materiala/povprečno stanje zalog materiala),
- koefficient obračanja obveznosti do dobaviteljev (stroški materiala in storitev/povprečno stanje obveznosti do dobaviteljev),
- koefficient obračanja sredstev (prihodki/povprečno stanje sredstev).

2.2.5 Kazalniki poslovne uspešnosti

Donosnost (rentabilnost) je gotovo najbolj sintetični kazalnik uspešnosti delovanja, v načelu gre za pojasnjevanje, kar je bilo doseženo z določenim vložkom, ki se pojavlja v imenovalcu kazalnika. (Turk in drugi 2001, 625)

Pri teh kazalnikih nas zanima donosnost oziroma rentabilnost prihodkov, sredstev in kapitala. To so kazalniki poslovne uspešnosti gospodarske družbe.

Osnovne oblike teh kazalnikov so:

- kosmata donosnost prihodkov iz prodaje (kosmati dobiček iz prodaje/čisti prihodki iz prodaje)
- čista donosnost prihodkov iz prodaje (čisti dobiček/čisti prihodki iz prodaje)
- čista donosnost prihodkov (čisti dobiček/prihodki)
- donosnost sredstev - ROA (celotni dobiček + odhodki financiranja/povprečno stanje sredstev)
- donosnost kapitala – ROE (čisti dobiček/povprečno stanje kapitala)
- delež čistega dobička za dividende (čisti dobiček za dividende/čisti dobiček)

2.3 Finančni kazalniki

Finančni kazalniki nam povedo nekaj o preteklih poslovnih odločitvah, ampak ne vsega in ne ponujajo ustrezne usmeritve za ukrepe, ki jih je treba izvesti danes in jutri za ustvarjanje prihodnje finančne prednosti (Kaplan in Norton 2000, 36).

Informacije finančnega računovodstva so zelo pomembne, z njimi lahko zaslutimo prihajajočo krizo. To je prvi opozorilni znak, da je potrebno nekaj storiti s poslovanjem podjetja. Potrebno je temeljito spremljati vse nadrobne računovodske informacije. Finančni kazalniki nam služijo za analizo finančnega položaja podjetja. Finančni položaj podjetja pa je izdelan na osnovi izkaza poslovnega izida, bilance stanja, izkaza finančnega izida in na osnovi računovodskih kazalnikov in še nekaterih drugih informacij, katere pripomorejo k popolnejši finančni analizi. S finančnimi kazalniki dobimo številne informacije o poslovanju podjetja.

Za analiziranje finančnih kazalnikov se najpogosteje uporabljata dve metodi:

- vodoravna analiza in
- navpična analiza.

2.3.1 Vodoravna analiza

Če uporabljamo vodoravno analizo, ugotavljamo vrednostni znesek in odstotek spremembe določene postavke v računovodskih izkazih. Kot osnovo za primerjanje vzamemo postavke v prejšnjem obdobju napram postavkam zadnjega leta.

Z vodoravno analizo računovodskih izkazov dobimo informacije o velikosti, smeri in relativni pomembnosti sprememb posameznih postavk. Uporabljamo jih za ugotavljanje, ali se je poslovanje podjetja v nekem obdobju izboljšalo ali poslabšalo. S pomočjo teh sprememb se lahko ugotovi, na katerih področjih poslovanja podjetja so potrebne spremembe.

2.3.2 Navpična analiza

Z navpično analizo se postavke v računovodskih izkazih prikazujejo kot relativni deleži glede na izbrano celoto. Največjo informacijo, ki nam prinaša navpično analiziranje računovodskih izkazov, nam omogoča primerjavo med podjetji iste panoge. To pa zato, ker so posamezne postavke prikazane kot delež oziroma relativno število.

Največkrat se kot celoto pri navpični analizi izkaza uspeha za izračun izbere čiste prihodke od prodaje, lahko pa se zbere tudi vse prihodke skupaj ali kakšno drugo postavko, odvisno od namena in cilja analize. Pri bilanci stanja pa največkrat vzamemo kot osnovo bilančno vsoto. V tem primeru nam odstotki povedo delež posamezne postavke sredstev in obveznosti do virov sredstev.

Če analiza to zahteva, lahko naredimo še bolj podrobne navpične analize, na primer samo stalnih sredstev, kapitala.

2.3.3 Bilanca stanja

Bilanca stanja nam prikazuje kolikšna sredstva so bila vložena v podjetje, kako je podjetje pridobilo ta sredstva in kako jih je naložilo. Iz nje izvemo premoženjski in finančni položaj podjetja na določen dan. Prikaže nam obseg in strukturo stalnih in gibljivih sredstev ter obseg in strukturo njihovega financiranja. Temeljno logiko bilance stanja najbolje prikazuje enačba (Mramor 1993, 155).

$$\text{AKTIVA} = \text{PASIVA}$$

Aktiva nam prikazuje sredstva, ki so v lasti podjetja, pasiva pa nam prikazuje vire teh sredstev.

Pri finančni analizi uporabljamo skrajšano verzijo in prirejeno vsebino bilance stanja (slika 1). Skrajšana vsebina nam daje boljši pregled ročnosti sredstev in obveznosti ter zadostuje za izvedbo analize.

SLIKA 1: SKRAJŠANA OBLIKA BILANCE STANJA

AKTIVA	PASIVA
SREDSTVA	VIRI
dolgoročna sredstva	dolgoročni viri
* STALNA SREDSTVA	* KAPITAL
* neopredmetena dolgoročna sredstva	* DOLGOROČNE REZERVACIJE
* opredmetena osnovna sredstva	* DOLGOROČNE OBVEZNOSTI
* dolgoročne finančne naložbe	
* popravek kapitala	
* dolgoročne terjatve iz poslovanja	
kratkoročna sredstva	kratkoročni viri
	* KRATKOROČNE OBVEZNOSTI
* GIBLJIVA SREDSTVA	* kratkoročne obveznosti iz poslovanja
* zaloge	* kratkoročne obveznosti iz financiranja
* kratkoročne terjatve iz poslovanja	* pasivne časovne razmejitve
* kratkoročne finančne naložbe	
* denarna sredstva	
* aktivne časovne razmejitve	

Vir: CisEF (2002, 4)

Ravnovesje med strukturo sredstev glede na njihovo likvidnost in strukturo obveznosti do virov sredstev glede na zapadlost virov pomembno vpliva na finančni položaj podjetja. Ročnost virov sredstev naj bi bila enaka ročnosti sredstev: dolgoročna sredstva naj bi se financirala z dolgoročnimi viri, visoko likvidna sredstva pa s kratkoročnimi viri. Presoja podatkov iz bilance stanja je kvalitetnejša, če podatke primerjamo tudi z dejavnostjo, v katero je podjetje razvrščeno.

2.3.4 Bilanca uspeha

Bilanca uspeha je izkaz uspeha, ki ima dve uravnoreženi strani. Je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje način ugotavljanja poslovnega izida v nekem obdobju. Bilanca uspeha urejeno in sistematično prikazuje poslovnoizidne tokove v določenem obdobju. Sestavljena je iz prihodkov in odhodkov podjetja. Če so prihodki večji od odhodkov, ima podjetje dobiček, če pa so odhodki večji od prihodkov, ima podjetje izgubo.

Izkaz uspeha mora vsako podjetje po zakonu sestaviti vsako leto in ga tudi objaviti v letnem poročilu.

Bilanca stanja in bilanca uspeha sta povezani. Poslovni izid, ki je ustvarjen in je prikazan v bilanci uspeha, povečuje kapital podjetja. Bilanca uspeha pa podrobneje prikazuje vzroke za doseženi poslovni izid.

2.3.5 Izkaz poslovnega izida

Poleg bilance stanja je izkaz poslovnega izida temeljni računovodski izkaz, ki ga mora sestaviti organizacija ob koncu leta, prikazuje nam prihodke, odhodke in poslovni izid (izgubo ali dobiček) nekega podjetja v določenem obdobju.

V izkazu poslovnega izida postavke prikazujejo tok vrednosti v določenem časovnem obdobju. Izkaz poslovnega izida poleg treh vrst dobička (dobiček iz poslovanja, čisti in celotni dobiček) prikazuje še kosmati dobiček iz prodaje, kateri predstavlja razliko med prihodki od prodaje in nabavno vrednostjo oz. proizvajalnimi stroški podanega blaga in dobiček iz rednega delovanja.

2.3.6 Izkaz finančnega izida

Je temeljni računovodski izkaz, v katerem so dejansko prikazane spremembe stanja denarnih sredstev in njihovih ustreznikov za poslovno leto ali medletna obdobja, za katera se sestavlja. Denarna sredstva so gotovina v blagajni, gotovina na poti in knjižni denar na računih pri bankah. Denarni ustrezniki so tista sredstva, ki se zanesljivo, preprosto in hitro pretvorijo v bližnji prihodnosti v naprej znan znesek denarnih sredstev.

Predhodno se je ta izkaz imenoval izkaz finančnih tokov, a z novim imenom je bolj poudarjen finančni izid, to je sprememba velikosti denarnih sredstev v obdobju, kot pa finančni tokovi. Izkaz finančnega izida daje uporabnikom informacije, kako podjetje pridobiva denarna sredstva in njihove ustreznike ter kako jih porablja in kakšno je njihovo stanje na začetku in koncu.

Izkaz finančnega izida se lahko sestavi po:

- posredni metodi ali
- neposredni metodi.

1. Posredna metoda prikazuje finančne tokove, ki jih ugotovimo iz podatkov v dveh zaporednih bilancah stanja in v izkazu poslovnega izida.
2. Neposredna metoda pa prikazuje neposredne denarne tokove, izdatke in prejeme v določenem obdobju.

Pri izkazu finančnega izida poznamo naslednja izraza:

- pritoki (to je zmanjšanje nedenarnih sredstev - dezinvestiranje in povečanje obveznosti do virov sredstev - novo financiranje)
- odtoki (to je povečanje nedenarnih sredstev – investiranje in zmanjšanje obveznosti do virov sredstev - definciranje).

SLIKA 2: OSNOVNA SHEMA IZKAZA FINANČNEGA IZIDA

Izkaz finančnega izida za obdobje ...

	ODTOKI
PRITOKI	
	POVEČANJE DENARNIH SREDSTEV

Izkaz finančnega izida za obdobje ...

PRITOKI	
	ODTOKI
ZMANJŠANJE DENARNIH SREDSTEV	

Vir: ibid. 168

2.4 Analiza uspešnosti poslovanja s kazalniki

2.4.1 Analiza finančnih kazalnikov

Pri analiziranju ugodnosti poslovnih procesov in stanj, prikazanih z računovodskimi podatki, presoja računovodstvo. Gre za presojanje ekonomskih vzrokov, ki nastajajo z odmiki uresničenih procesov ali stanj od kriterija in za predlaganje ukrepov za izboljšanje poslovanja. Računovodsko analiziranje temelji na podatkih, ki so zbrani v računovodskih listinah, računovodskih izkazih, poslovnih knjigah in poročilih. V samem postopku analiziranja preoblikujemo te podatke v računovodske informacije, ki služijo kreiranju povsem novih ali za uravnavanje že zasnovanih procesov. (Koletnik 1997, 28)

2.4.2 Analiza računovodskih kazalnikov

Glavni namen analize računovodskih kazalnikov je ugotoviti uspešnost poslovanja podjetja in napovedati, kako se bo podjetje obnašalo v prihodnosti ob predpostavki znanih razmer iz okolja: naravnega in kulturnega, pravno-političnega, ekonomskega, tehnološkega.

2.4.3 Kazalniki stanja financiranja

So usmerjeni v analizo financiranja podjetja (pasivna stran bilance stanja). Nekatere izmed teh kazalnikov dobimo že z izračunom navpične analize bilance stanja.

2.4.4 Kazalniki stanja investiranja

Pri teh kazalnikih izhajamo iz podatkov na aktivni strani bilance stanja. Z njimi analiziramo strukturo sredstev.

Opredelili bova nekaj predstavnikov te skupine, in sicer: kazalnik osnovnosti investiranja, kazalnik deleža stalnih sredstev in kazalnik deleža gibljivih sredstev.

Kazalnik osnovnosti financiranja

$\text{KAZALNIK OSNOVNOSTI FINANCIRANJA} = \frac{\text{osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti)}}{\text{sredstva.}}$
--

Kazalnik deleža stalnih sredstev

Nam prikazuje razmerje med osnovnimi sredstvi in dolgoročnimi finančnimi naložbami ter vsemi sredstvi. Dejansko nam pove delež, oziroma odstotek stalnih sredstev med vsemi sredstvi podjetja.

Vrednost kazalnika je močno odvisna od dejavnosti, s katero se podjetje ukvarja. V tehnološko zelo intenzivnih panogah je vrednost tega kazalnika večja kot v delovno intenzivnih panogah. Zmanjšanje vrednosti kazalnika lahko pomeni, da se je poslovanje podjetja povečalo, ali pa da so se povečala gibljiva sredstva, kar ima pozitiven vpliv na obračanje sredstev. Obenem pa lahko zmanjšanje kazalnika pomeni, da v podjetju prihaja do neobnavljanja osnovnih sredstev. Obratno velja za povečanje vrednosti kazalnika. Če bi hoteli še natančnejšo analizo, je potrebno analizirati deleže posameznih vrst stalnih sredstev v sredstvih podjetja.

$$\text{KAZALNIK DELEŽA STALNIH SREDSTEV} = \text{osnovna sredstva (po neodpisani vrednosti) + dolgoročne finančne naložbe/sredstva}$$

Kazalnik deleža gibljivih sredstev

Ta kazalnik je namreč slika zgoraj omenjenega kazalnika deleža stalnih sredstev. Prikazuje nam delež gibljivih sredstev v vseh sredstvih podjetja.

Povečana vrednost kazalnika lahko pomeni izboljšanje poslovanja ali pa tudi nevarnost za podjetje. Obratno velja za zmanjšanje vrednosti kazalnika.

$$\text{KAZALNIK DELEŽA GIBLJIVIH SREDSTEV} = \text{gibljiva sredstva/sredstva ali}$$
$$\text{kazalnik deleža stalnih sredstev}$$

2.4.5 Kazalniki plačilne sposobnosti

Te kazalnike uporabljamo za primerjavo posameznik postavk sredstev s posameznimi postavkami obveznosti do virov sredstev. Ti kazalniki so najbolj zanimivi za posojilodajalce, saj z njimi ugotavljajo kreditno sposobnost podjetja. Manjša kot je kreditna sposobnost podjetja, težje bo podjetje dobilo posojilo in višja bo obrestna mera.

Kazalnik dolgoročnosti financiranja stalnih sredstev

Kaže nam razmerje med trajnimi in dolgoročnimi viri sredstev in stalnimi sredstvi. Da bi se izognilo težavam s plačilno sposobnostjo, naj bi podjetje vsa stalna sredstva financiralo s kapitalom in dolgoročnimi viri. Zato bi praviloma morala biti vrednost tega kazalnika večja od 1.

$$\text{KAZALNIK DOLGOROČNOSTI FINANCIRANJA STALNIH SREDSTEV} = \frac{\text{Kapital} + \text{dolgoročne rezervacije} + \text{dolgoročni viri/stalna sredstva}}{\text{Stalna sredstva}}$$

Kazalnik pospešenega koeficienta

Ta kazalnik je strožje merilo kratkoročnega likvidnostnega položaja podjetja kot kratkoročni koeficient likvidnosti. Kaže razmerje med kratkoročnimi sredstvi in kratkoročnimi dolgovi, pri tem pa so iz kratkoročnih sredstev izključene zaloge in aktivne časovne razmejitev. Prikazuje nam sposobnost odplačevanja kratkoročnih obveznosti s sredstvi, ki so najhitreje vnovčljiva. To so: kratkoročne finančne naložbe, denar in kratkoročne terjatve. Na kratko: pove nam, v kolikšni meri so kratkoročne obveznosti pokrite s hitro vnovčljivimi sredstvi. Vrednost kazalnika se tudi spreminja glede na panogo. Če je vrednost manjša od 100, to pomeni, da je sposobnost pokrivanja kratkoročnih obveznosti odvisna od odprodaje zalog in izterjave dolgoročnih sredstev.

$$\text{KAZALNIK POSPEŠENEGA KOEFICIENTA} = \frac{\text{denarna sredstva} + \text{kratkoročne terjatve} + \text{kratkoročne finančne naložbe}}{\text{kratkoročni dolgovi}}$$

2.4.6 Kazalniki poslovne uspešnosti

S temi kazalniki ugotavljamo donosnost oziroma rentabilnost sredstev, kapitala in prihodkov.

Čista donosnost prihodkov iz prodaje

Donosnost prihodkov iz prodaje nam pove, koliko dobička podjetje ustvari na vsakih 100 tolarjev čistih prihodkov iz prodaje. Če se ta kazalnik zmanjša, je to lahko posledica znižanja cen, kar nam znižuje delež dobička, ali pa povečanja stroškov poslovanja.

KAZALNIK ČISTE DONOSNOSTI PRIHODKOV IZ PRODAJE = $\frac{\text{čisti dobiček}}{\text{čisti prihodki od prodaje}}$

Kazalnik čiste donosnosti prihodkov

Ta kazalnik nam pove, koliko dobička podjetje ustvari na vsakih 100 tolarjev prihodka. Je eden izmed najpomembnejših meril poslovne uspešnosti.

Podjetje je uspešnejše, čim večja je vrednost tega kazalnika, ob tem pa mora izkazovati čisti dobiček. Na višino kazalnika vplivata obseg odhodkov in število gospodarskih družb v dejavnosti, saj večji kot je delež odhodkov v prihodkih, nižja bo stopnja donosnosti prihodkov. Donosnost prihodkov pa se lahko zniža tudi zaradi zmanjšanja števila gospodarskih družb v dejavnosti, padanja cen, povečanja stroškov poslovanja ...

Če je dobiček podjetja 0, je vrednost kazalnika 0. Če pa ima podjetje izgubo, je kazalnik negativen in če so vsi prihodki družbe 0, je vrednost kazalnika neskončna (kazalnik v tem primeru ni navaden).

KAZALNIK ČISTE DONOSNOSTI PRIHODKOV = $\frac{\text{čisti dobiček}}{\text{skupni prihodki}}$

Kazalnik gospodarnosti poslovanja

Gospodarnost poslovanja je opredeljena kot razmerje med prihodki in odhodki. Na splošno je poslovanje smotno, če so prihodki večji od odhodkov. Celotna gospodarnost poslovanja nam pove, koliko prihodkov je podjetje zaslužilo na vsakih 100 tolarjev odhodkov. Podjetje je poslovno uspešnejše, čim večja je vrednost tega kazalnika, ob tem da podjetje izkazuje čisti dobiček.

Vrednost tega kazalnika je lahko tudi višja od 100 in ob tem poslovni sistem izkazuje čisto izgubo. Tako kot vse ostale je tudi vrednost tega kazalnika smiselno primerjati s kazalniki družb v isti dejavnosti.

KAZALNIK GOSPODARNOSTI POSLOVANJA = prihodki iz poslovanja/odhodki iz poslovanja

Kazalnik donosnosti sredstev

Donosnost sredstev nam pove, koliko dobička ustvari podjetje na vsakih 100 tolarjev sredstev (premoženja). Če se izračunana vrednost kazalnika močno razlikuje od povprečne vrednosti za dejavnost, moramo analizirati sestavo sredstev, prihodke in odhodke, saj veliko neopredmetenih dolgoročnih sredstev, neobičajne postavke pri odhodkih ali pospešena amortizacija močno vplivajo na vrednost kazalnika. Ta kazalnik zanima predvsem lastnike podjetja, saj če dosega vrednost 5 % in je v bilanci stanja delež kapitala 50 %, bo podjetje dosegalo 10 % donosnost kapitala.

Če je dobiček podjetja enak 0, je vrednost kazalnika tudi 0, če je izguba, je kazalnik negativen.

KAZALNIK DONOSNOSTI SREDSTEV = čisti dobiček/sredstva

Kazalnik skupnih prihodkov na zaposlenega

Skupni prihodki na zaposlenega imenujemo kazalnik, ki nam pove, kako podjetje vzdržuje višino skupnih prihodkov glede na število zaposlenih. Stroški dela včasih rastejo hitreje kot pa prihodki poslovanja. Porast kazalnika je ponavadi znak za izboljšavo učinkovitosti poslovanja podjetja, padec pa lahko pomeni, da je bilo zaposlenih za določeno obdobje preveč ljudi ali pa ni bila realizirana dovolj velika prodaja.

KAZALNIK SKUPNIH PRIHODKOV NA ZAPOSLENEGA = skupni prihodki/povprečno število zaposlenih

2.4.7 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

S temi kazalniki presojamo usklajenost sredstev z obveznostmi do virov sredstev. Pomembno je tudi zlato bilančno pravilo, ki pravi, da morajo biti kratkoročna sredstva usklajena s kratkoročnimi obveznostmi in dolgoročna sredstva usklajena z dolgoročnimi obveznostmi. Le na tak način lahko v podjetju zagotovimo likvidnost.

2.4.8 Kazalniki gospodarnosti

Izračunavajo se za določeno obdobje in pojasnjujejo dosežene poslovne rezultate glede na vložke, ki so potrebni za njihovo ustvaritev. Uporabljamo jih pa tudi za merjenje učinkovitosti podjetja. Čim večja je vrednost teh kazalnikov, tem uspešnejše je podjetje.

2.4.9 Kazalniki dobičkonosnosti oz. donosnosti

Z njimi ugotavljamo razmerje med določenim donosom in povprečnimi vlaganji. Iz tega izhaja, da večji kot bo kazalnik donosnosti, donosneje bo uporabljeno premoženje. Kazalniki dobičkonosnosti so zelo pomembni predvsem za lastnike poslovnega sistema, ki so prispevali svoj kapital in pričakujejo njegovo ustrezno oplajanje.

2.4.10 Kazalniki dohodkovnosti

Z njimi presojamo predvsem nagrajevanje zaposlenih preko vračunanih plač. S temi kazalniki presojamo in preučujemo udeležbo zaposlenih, države, financerjev in podjetja v dohodku ter povprečne vračunane čiste plače.

Delež kapitala v financiranju (DKF)

S tem kazalnikom izračunamo, kakšna je stopnja lastniškega financiranja, tistega trajnega financiranja, ki so ga omogočili lastniki, ko so vložili osnovni kapital v podjetje. Velika vrednost tega kazalnika izraža varno finančno politiko podjetja, ki zmanjšuje tveganje poslovanja. Po drugi strani pa visoka vrednost kazalnika managerjem dela težave pri doseganju zelenega donosa na kapital. Ta kazalnik je smiselno primerjati s kazalnikom donosnosti kapitala, saj je donosnost večja, kadar je tveganje za upnike večje.

Delež dolgov v financiranju (DDF)

Ta kazalnik nam pove, kolikšen je delež dolgov v celotnih obveznostih. Kazalnik prikazuje zadolženost podjetja in kaže varnost naložb upnikov v podjetje. Kazalnik je zanimiv za posojilodajalce, za katere je pomembno, da je vrednost tega kazalnika čim manjša.

DDF = vsi dolgovi/obveznosti do virov sredstev
--

Vse dolgove dobimo tako, da seštejemo dolgoročne in kratkoročne obveznosti. Iz izračuna pa vidimo, da se majhen delež sredstev podjetja financira z zunanjimi viri, manjši porast deleža je le v letu 2003.

2.4.11 Kazalniki vodoravnega finančnega ustroja

Pri teh kazalnikih izhajamo iz podatkov na aktivni in na pasivni strani bilance stanja in jih med seboj primerjamo. Pri analizi so lahko izbrani podatki aktivne strani v števcu ali imenovalcu, enako velja za izbrane podatke pasivne strani, v obeh primerih pa na nasprotni strani kot podatek iz števca.

Pomembno je tudi zlato bilančno pravilo, da morajo biti kratkoročna sredstva usklajena s kratkoročnimi obveznostmi in dolgoročna sredstva usklajena z dolgoročnimi obveznostmi. Analiza plačilne sposobnosti podjetja je eden izmed najpomembnejših področij finančne analize

2.5 Uspešnost in učinkovitost podjetja

Učinkovitost v podjetju pomeni, da izpolni zahtevano nalogo v določenem času oziroma je razmerje med količino in kakovostjo izločka ter porabo oz. stroški vložka in je ne moremo enačiti z uspešnostjo.

Učinkovitost je odvisna tudi od tega, ali delamo stvari na pravi način. Pri presojanju učinkovitosti pa gre predvsem za ocenjevanje ekonomske in tehnične učinkovitosti.

Tehnično učinkovitost merimo in presojamo glede na načrtovan vrednostni in količinski obseg poslovnih učinkov. Ekonomska učinkovitost pomeni ustvarjati učinke s čim manjšimi stroški in delati na najcenejši način.

Uspešnost je donos ali korist, ki jo želimo imeti z opravljanjem poslovne dejavnosti. Merimo jo v povezavi s prodajo in kapitalom, zato govorimo tudi o donosnosti prodaje in kapitala. Običajno se meri za poslovno leto, lahko pa tudi za posamezna obdobja. Odvisna pa je od tega, ali delamo prave stvari, po katerih je povpraševanje na tržišču in za katere so kupci pripravljeni priznati prodajno ceno, s katero bomo dosegli primerno uspešnost.

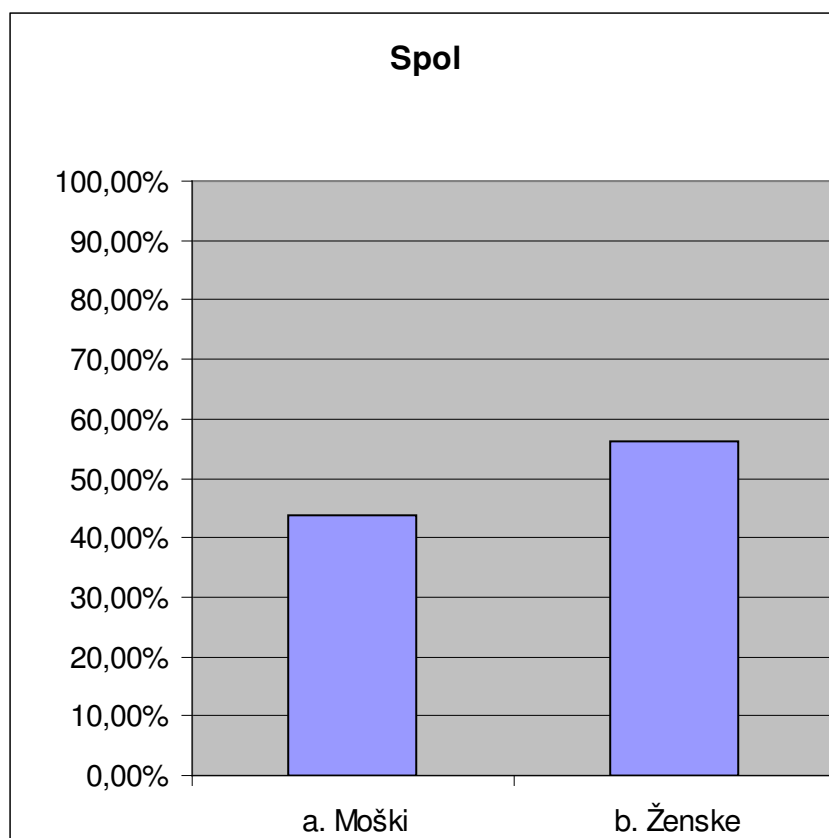
Podjetje je učinkovito in uspešno takrat, ko dosega želeni dobiček in ko se mu premoženje veča. Prav tako podjetje za doseg zelenih ciljev potrebuje tudi denarna sredstva, katera omogočajo, da podjetje nemoteno deluje. Temeljne poslovne odločitve se nanašajo na načine, kako dosegati dobiček, kako zagotoviti zadostno količino denarja in kako povečati premoženje podjetja. Da bi lahko vse te odločitve sprejemali, potrebujemo informacije, katere pridobimo iz računovodskih izkazov, na podlagi katerih izračunavamo kazalnike. Računovodski kazalniki so namenjeni temu, da bi tisti, katerih naloga je odločati o razvojni politiki podjetja, dobili na razpolago čim bolj stvarno sliko poslovanja podjetja. To sliko pa si lahko najboljše ustvarijo s pomočjo različnih kazalnikov.

3 EMPIRIČNI DEL

3.1 REDNI ŠTUDENTI

1. Spol anketirancev:

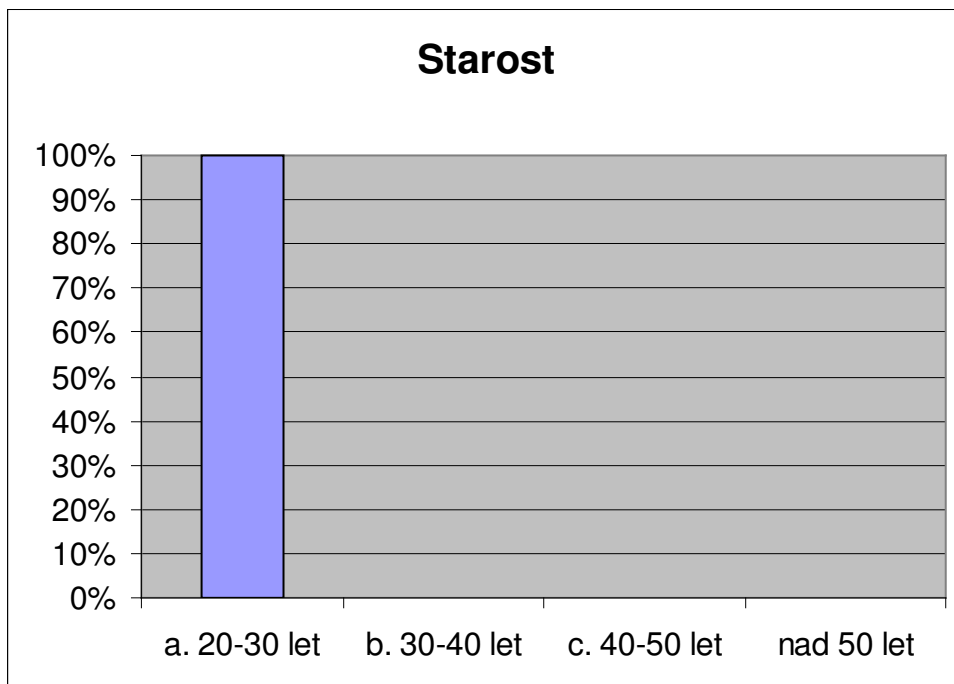
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Moški	35	43,8 %
b. Ženske	45	56,2 %

Kar 56,2 % anketiranih rednih študentov je bilo žensk, 43,8 % pa moških.

2. Starost anketirancev:

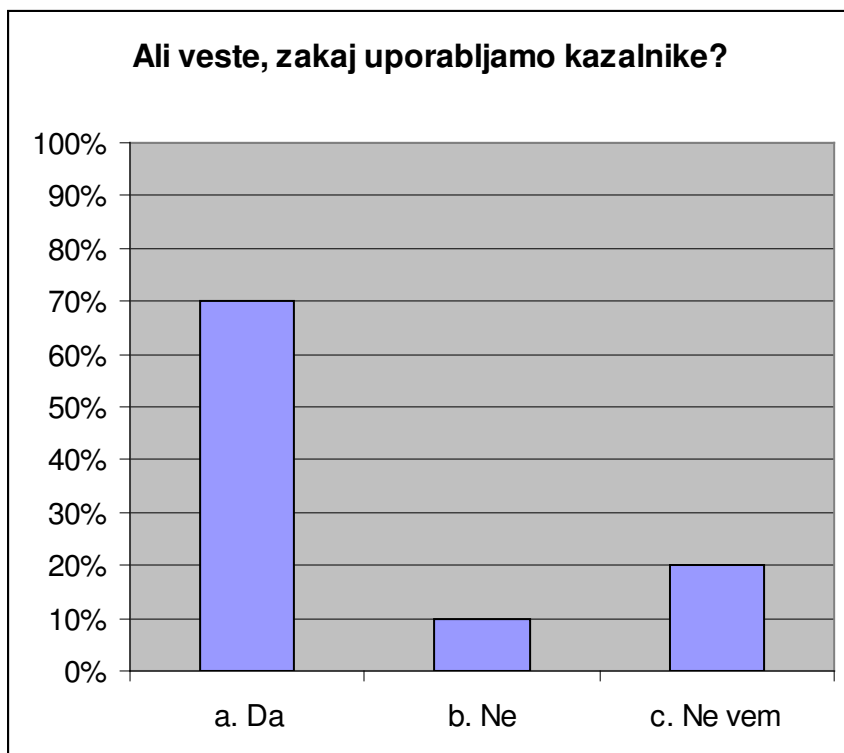
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. 20-30 let	80	100 %
b. 30-40 let	/	/
c. 40-50 let	/	/
nad 50 let	/	/

Vsi anketiranci med rednimi študenti, tako moški kot ženske, so stari od 20-30 let.

3. Ali veste, zakaj uporabljamo kazalnike?

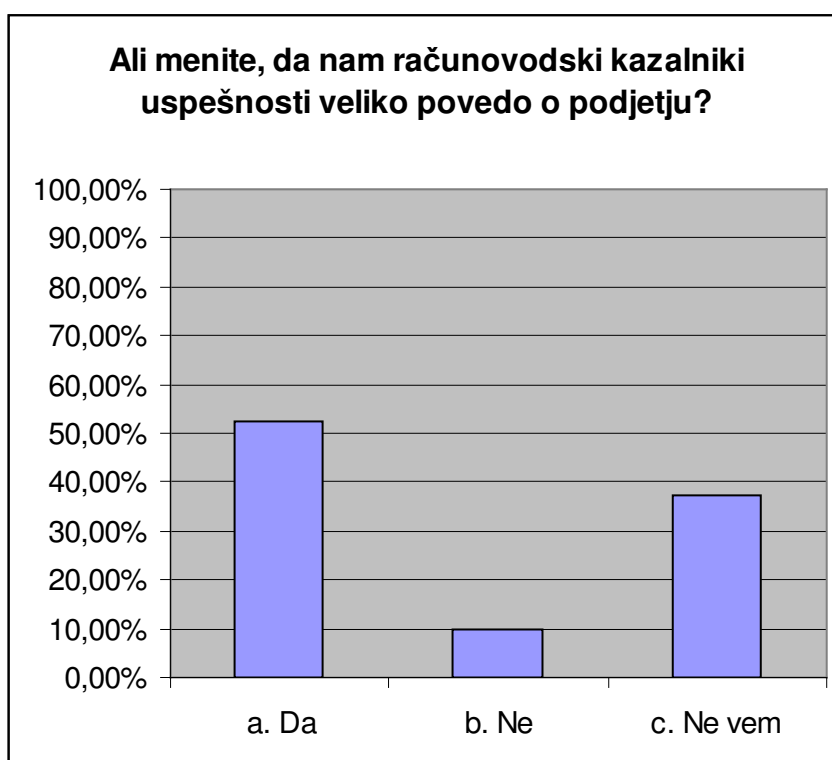
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	56	70 %
b. Ne	8	10 %
c. Ne vem	16	20 %

Kar 70 % anketiranih študentov ve, zakaj uporabljamo kazalnike, 10 % jih ne ve, 20 % pa sploh ne ve, kaj kazalniki so.

4. Ali menite, da nam računovodski kazalniki uspešnosti veliko povedo o podjetju?

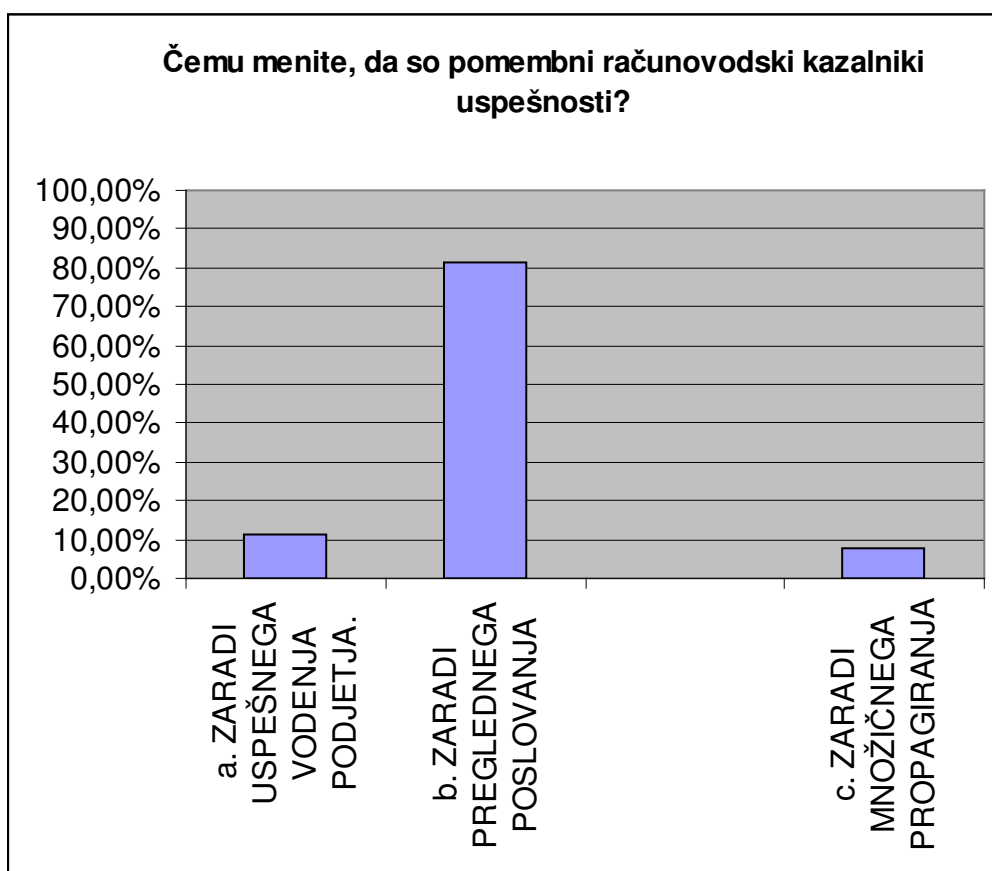
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	42	52,5 %
b. Ne	8	10 %
c. Ne vem	30	37,5 %

52,5 % rednih študentov meni, da nam računovodski kazalniki uspešnosti v podjetju veliko povedo, 10 % jih meni, da ne povedo veliko, in 37,5 % je takšnih, ki ne vedo.

5. Čemu menite, da so pomembni računovodski kazalniki uspešnosti?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Zaradi uspešnega vodenja podjetja.	9	11,2 %
b. Zaradi preglednega poslovanja.	65	81,3 %
c. Zaradi množičnega propagiranja.	6	7,5 %

Kar 11,2 % anketiranih rednih študentov meni, da so računovodski kazalniki uspešnosti pomembni zaradi uspešnega vodenja podjetja, 81,3 % jih meni, da s pomembni zaradi preglednega poslovanja, 7,5 % pa jih meni, da so pomembni zaradi množičnega propagiranja.

6. Zakaj menite, da so kazalniki uravnoreženi?

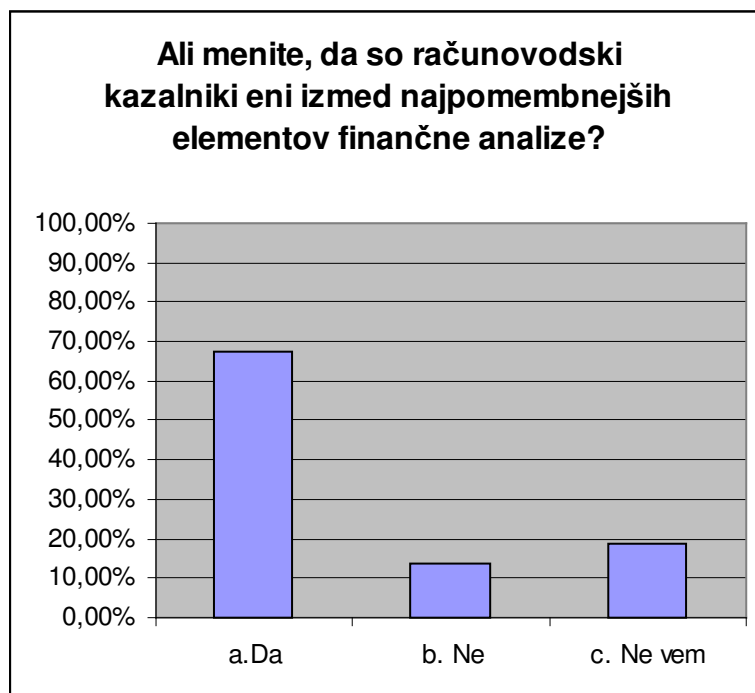
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Ker povezujejo posledice preteklega leta.	42	52,5 %
b. Ker izhajajo iz vizije podjetja.	30	37,5 %
c. Ker ne povezujejo posledic preteklega leta.	8	10 %

52,5 % meni, da so kazalniki uravnoreženi, ker povezujejo posledice preteklega leta, 37,5 % jih meni, da so uravnoreženi, ker izhajajo iz vizije podjetja, kar 10 % pa jih meni, da so uravnoreženi, ker ne povezujejo posledic preteklega leta.

7. Ali menite, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize?

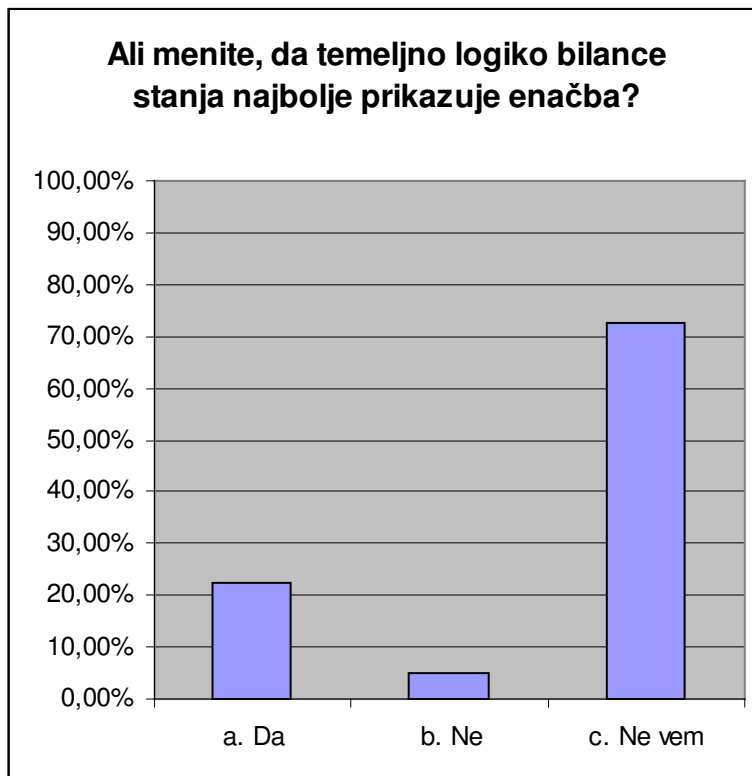
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	54	67,5 %
b. Ne	11	13,8 %
c. Ne vem	15	18,8 %

67,5 % anketiranih rednih študentov meni, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize, 13,8 % jih meni, da niso najpomembnejši element finančne analize, 18,8 % pa jih ne ve.

8. Ali menite, da temeljno logiko bilance stanja najbolje prikazuje enačba?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	18	22,5 %
b. Ne	4	5 %
c. Ne vem	58	72,5 %

22,5 % anketiranih rednih študentov meni, da temeljno logiko bilance stanja najbolje prikazuje enačba, 5 % jih meni, da to ni res, 72,5 % pa meni, da ne vedo.

9. Kateri je po vašem mnenju temeljni računovodski izkaz, ki ga mora sestaviti organizacija ob koncu leta?

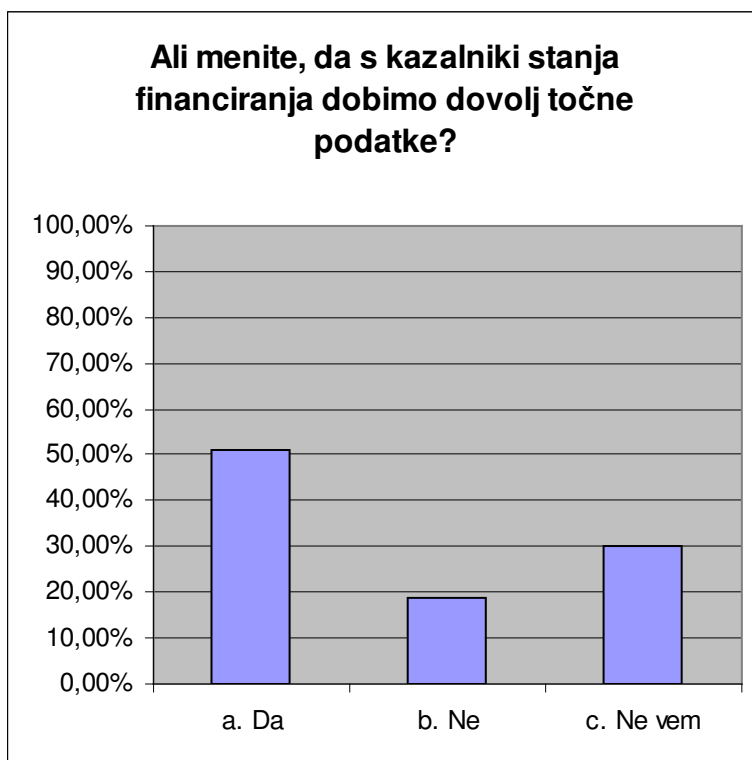
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Izkaz poslovnega izida	62	77,5 %
b. Izkaz finančnega izida	17	21,3 %
c. Drugo	1	1,3 %

77,5 % anketiranih rednih študentov meni, da je izkaz poslovnega izida eden izmed temeljnih izkazov, ki ga mora sestaviti organizacija ob koncu leta, 21,3 % meni, da je to izkaz finančnega izida, kar 1,3 % pa meni, da je to bilanca stanja.

10. Ali menite, da s kazalniki stanja financiranja dobimo dovolj točne podatke?

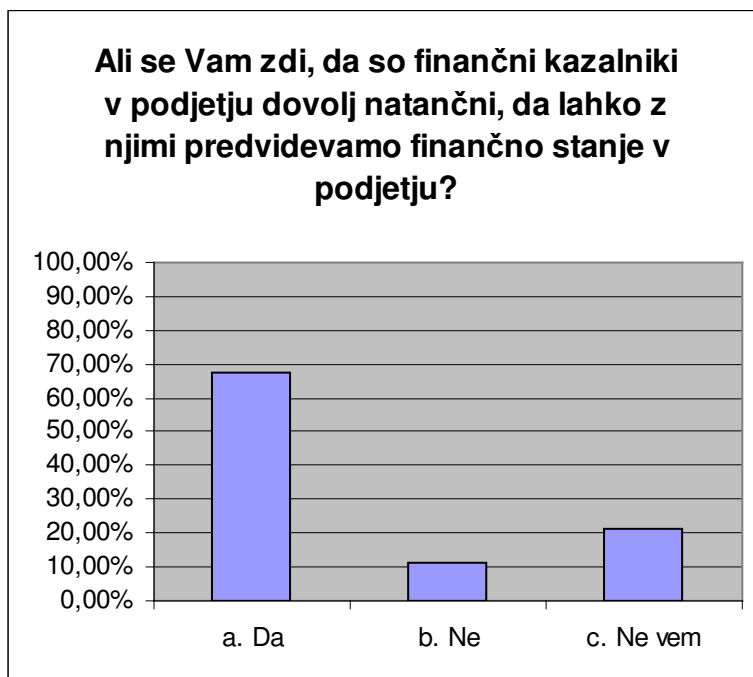
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	41	51,3 %
b. Ne	15	18,8 %
c. Ne vem	24	30 %

Kar 51,3 % rednih študentov meni, da s kazalniki stanja financiranja dobimo dovolj točne podatke, 30 % jih je neopredeljenih, 18,8 % pa meni, da s kazalniki stanja financiranja ne dobimo dovolj točnih podatkov.

11. Ali se Vam zdi, da so finančni kazalniki v podjetju dovolj natančni, da lahko z njimi predvidevamo finančno stanje v podjetju?

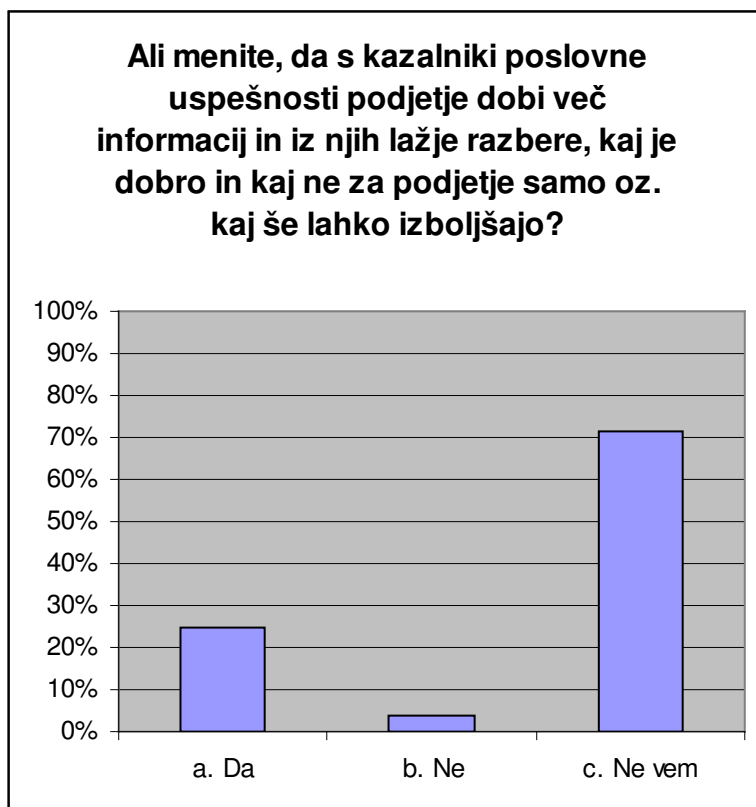
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	54	67,5 %
b. Ne	9	11,3 %
c. Ne vem	17	21,3 %

Večina (67,5 %) rednih študentov se strinja, da so finančni kazalniki v podjetju dovolj natančni, da lahko z njimi predvidevamo finančno stanje, od teh je 11,3 % , ki se ne strinjajo, ostanek rednih anketiranih študentov (21,3 %) pa je neopredeljenih.

12. Ali menite, da s kazalniki poslovne uspešnosti podjetje dobi več informacij in iz njih lažje razbere, kaj je dobro in kaj ne za podjetje samo oz. kaj še lahko izboljšajo?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	20	25 %
b. Ne	3	3,8 %
c. Ne vem	57	71,2 %

Največ rednih študentov (71,2 %) je neopredeljenih, 25 % jih je mnenja, da s kazalniki poslovne uspešnosti podjetje dobi več informacij, 3,8 % pa jih je mnenja, da to ne drži.

13. Ali veste, v katere tri skupine razvrščamo računovodske kazalnike?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	59	73,8 %
b. Ne	3	3,8 %
c. Ne vem	18	22,5 %

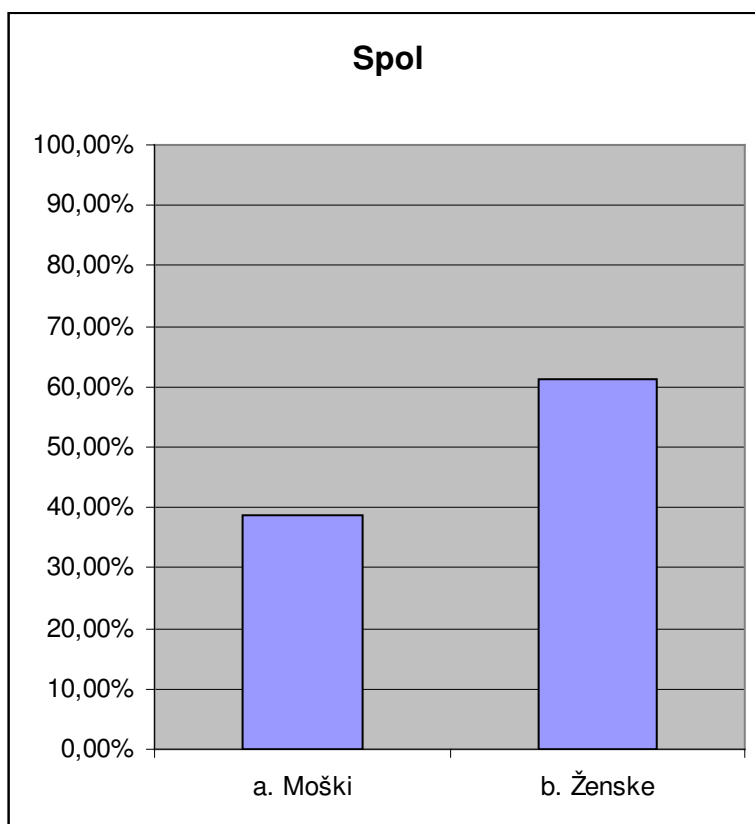

73,8 % rednih študentov ve, v katere skupine razvrščamo računovodske kazalnike, 3,8 % jih ne ve in 22,5 % je neopredeljenih.

3.2 IZREDNI ŠTUDENTI

1. Spol anketirancev:

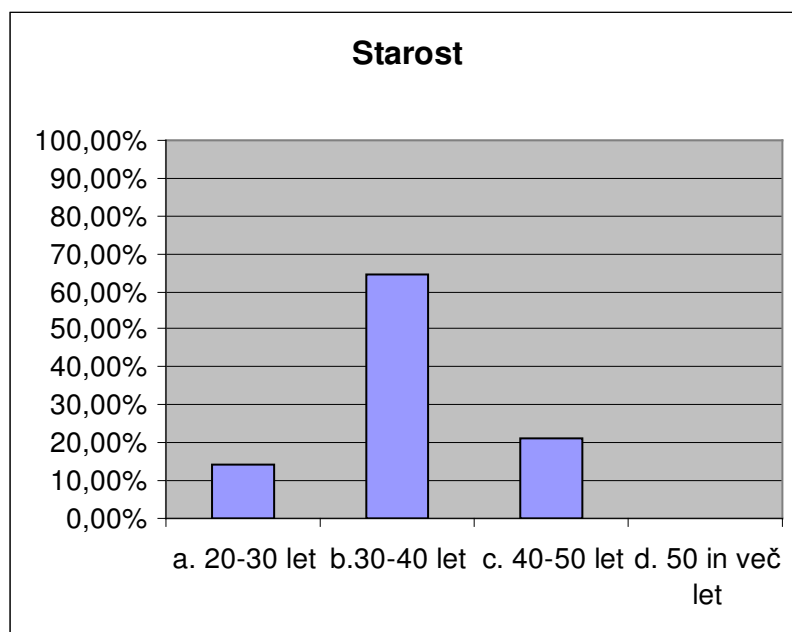
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Moški	27	38,6 %
b. Ženske	43	61,4 %

Kar 61,4 % anketiranih izrednih študentov je bilo žensk, 38,6 % izrednih študentov pa moških.

2. Starost anketirancev:

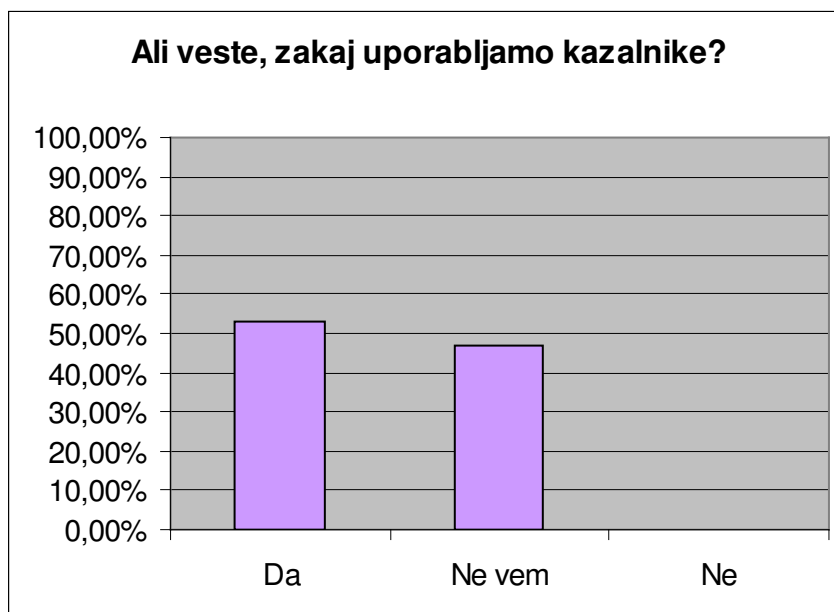
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. 20-30 let	10	14,3 %
b.30-40 let	45	64,3 %
c. 40-50 let	15	21,4 %
d. 50 in več let	0	0 %

14,3 % izrednih študentov je starih od 20 do 30 let. Kar 64,3 % izrednih študentov je starih od 30 do 40 let. 21,4 % je starih od 40 do 50 let.

3. Ali veste zakaj uporabljamo kazalnike?

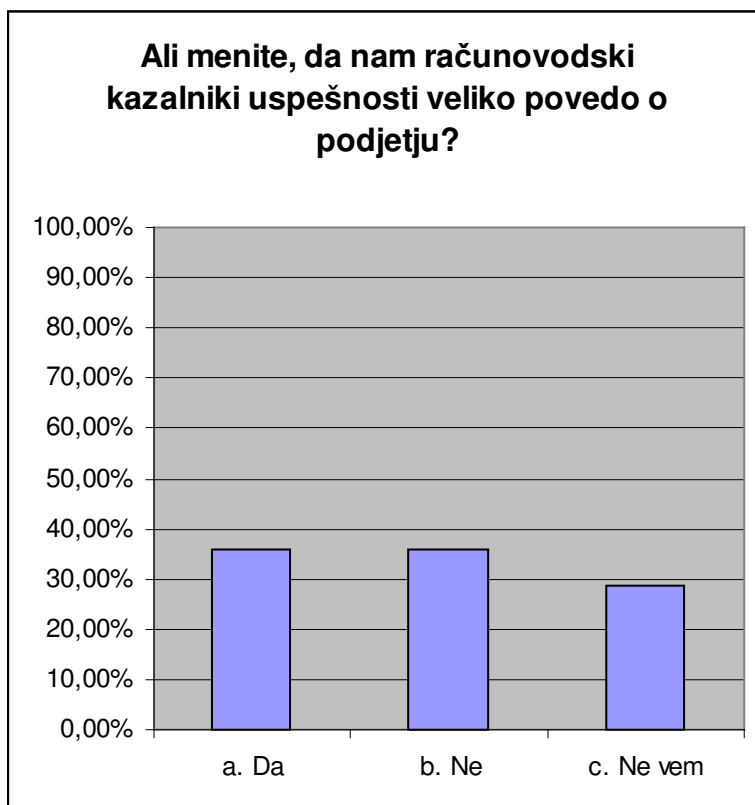
ODGOVORI	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	37	52,9 %
b. Ne vem	33	47,1 %
c. Ne	0	0 %

52,9 % izrednih študentov ve, zakaj se uporabljajo kazalniki,
47,1 % anketiranih študentov ne ve, zakaj se uporabljajo kazalniki.

4. Ali menite, da nam računovodski kazalniki uspešnosti veliko povedo o podjetju?

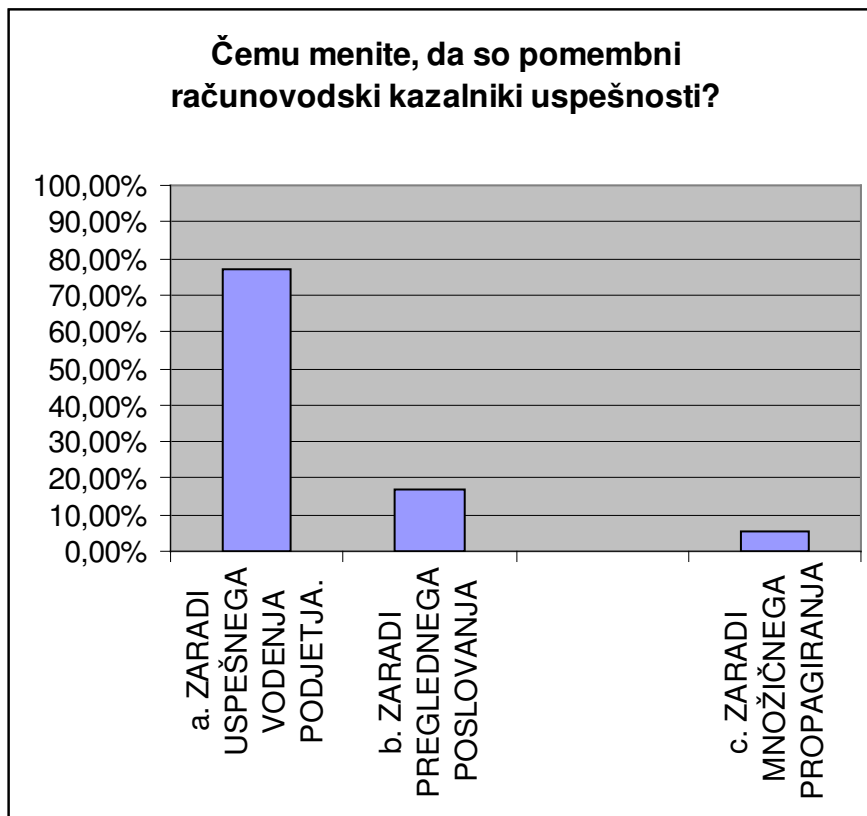
ODGOVORI	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	25	35,7 %
b. Ne	25	35,7 %
c. Ne vem	20	28,6 %

Kar 35,7 % jih je mnenja, da nam računovodski kazalniki uspešnosti povedo veliko o podjetju in prav toliko jih je mnenja, da nam ne povedo veliko o podjetju. 28,6 % pa ne ve.

5. Čemu menite, da so pomembni računovodski kazalniki uspešnosti?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Zaradi uspešnega vodenja podjetja.	54	77,2 %
b. Zaradi preglednega poslovanja.	12	17,1 %
c. Zaradi množičnega propagiranja.	4	5,7 %

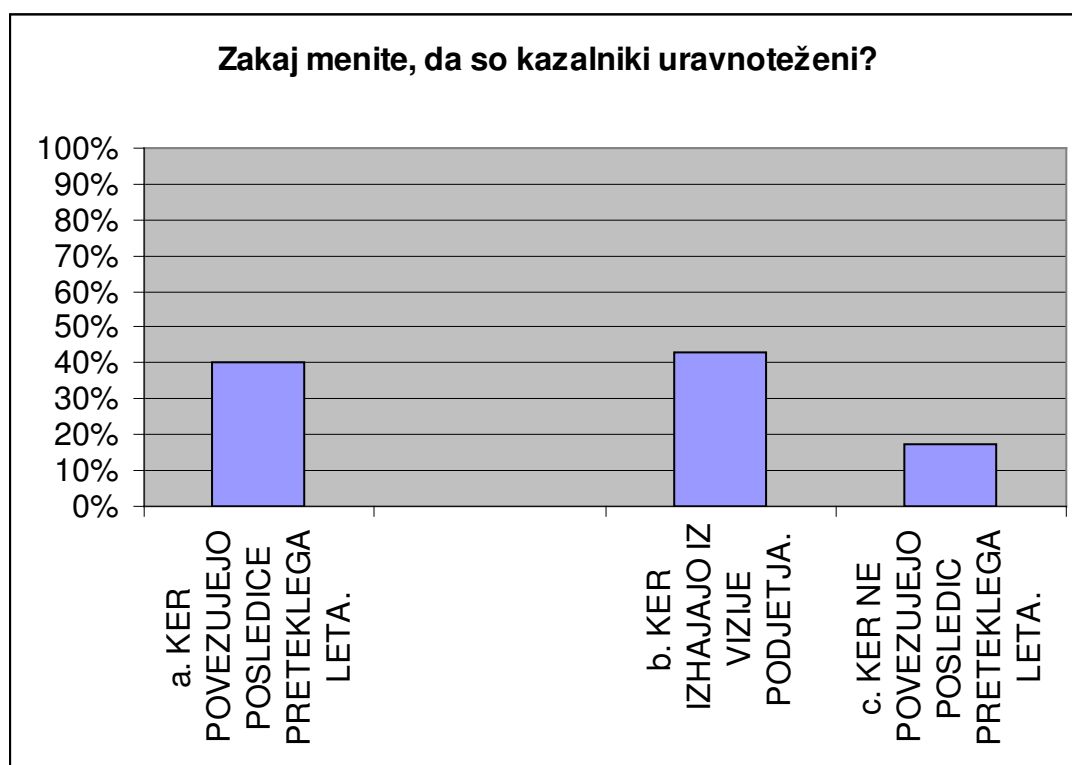
77,2 % izrednih študentov meni, da so pomembni zaradi uspešnega vodenja podjetja.

17,1 % študentov je mnenja, da so računovodski kazalniki uspešnosti pomembni zaradi preglednega poslovanja.

5,7 % študentov pa meni, da so pomembni zaradi množičnega propagiranja.

6. Zakaj menite, da so kazalniki uravnoreženi?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Ker povezujejo posledice preteklega leta.	28	40 %
b. Ker izhajajo iz vizije podjetja.	30	42,9 %
c. Ker ne povezujejo posledice preteklega leta.	12	17,1 %

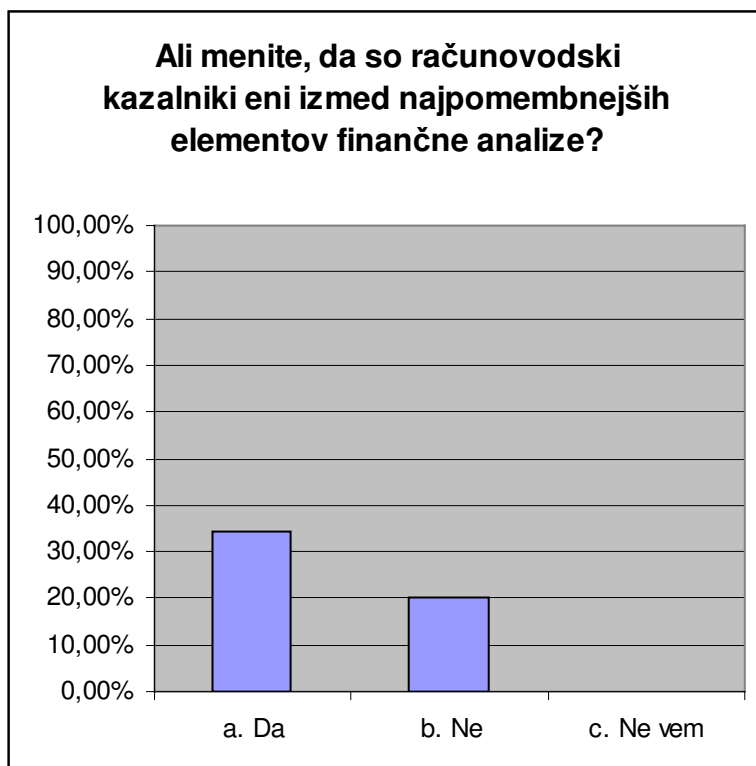
40 % izrednih študentov je mnenja, da so kazalniki uravnoreženi, ker povezujejo posledice preteklega leta.

42,9 % jih je mnenja, da izhajajo iz vizije podjetja.

17,1 % študentov meni, da so kazalniki uravnoreženi, ker ne povezujejo posledic preteklega leta.

7. Ali menite, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	24	34,3 %
b. Ne	14	20 %
c. Ne vem	32	45,7 %

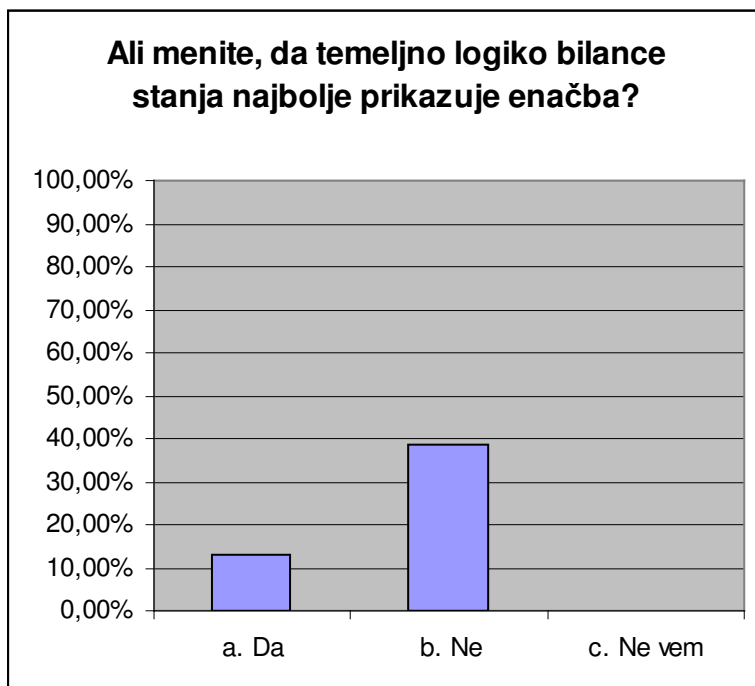
34,3 % jih meni, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize.

20 % jih meni, da niso eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize.

45,7 % je neopredeljenih.

8. Ali menite, da temeljno logiko bilance stanja najbolje prikazuje enačba?

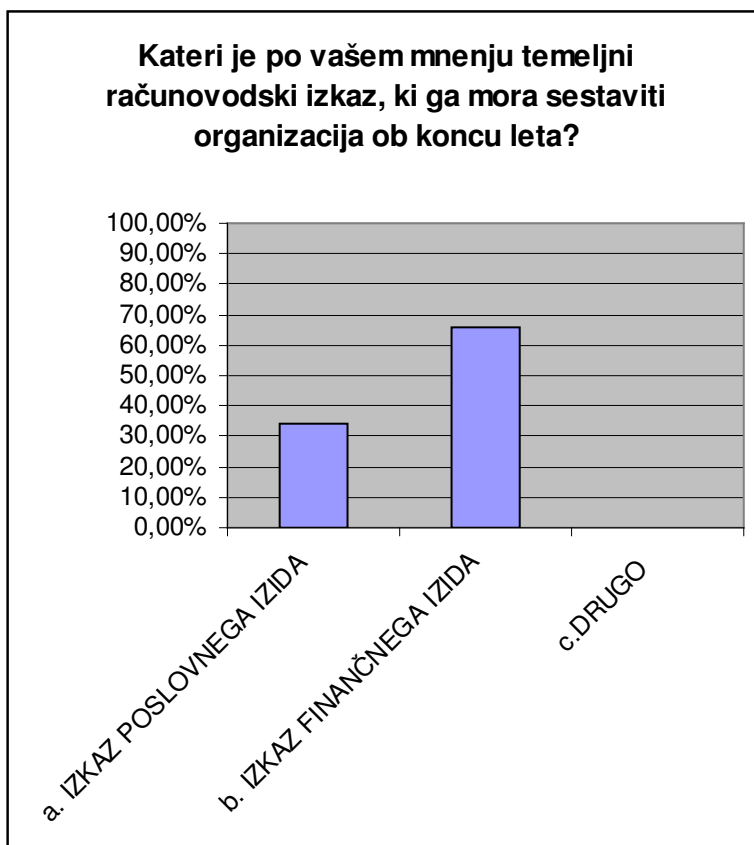
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	9	12,9 %
b. Ne	27	38,6 %
c. Ne vem	34	48,6 %

12,9 % jih je mnenja, da temeljno logiko bilance stanja najbolje prikazuje enačba.
38,6 % izrednih študentov meni, da enačba ne prikazuje temeljne logike bilance stanja.
48,6 % jih je neopredeljenih.

9. Kateri je po Vašem mnenju temeljni računovodski izkaz, ki ga mora sestaviti organizacija ob koncu leta?

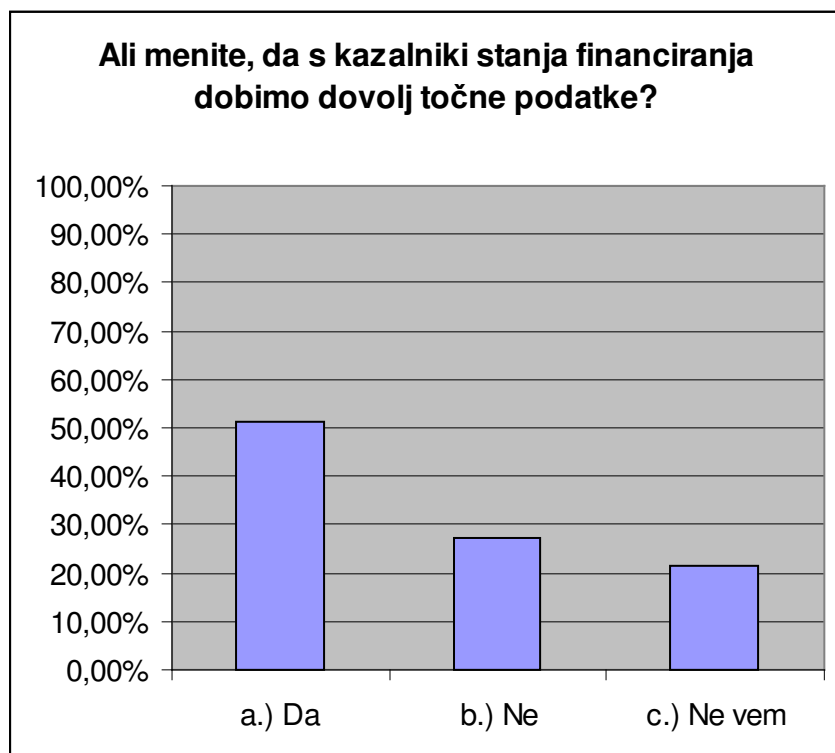
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Izkaz poslovnega izida	24	34,3 %
b. Izkaz finančnega izida	46	65,7 %
c. Drugo	0	0 %

34,3 % izrednih študentov meni, da moramo ob koncu leta sestaviti izkaz poslovnega izida. 65,7 % jih meni, da moramo sestaviti izkaz finančnega izida.

10. Ali menite, da s kazalniki stanja financiranja dobimo dovolj točne podatke?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	36	51,4 %
b. Ne	19	27,1 %
c. Ne vem	15	21,4 %

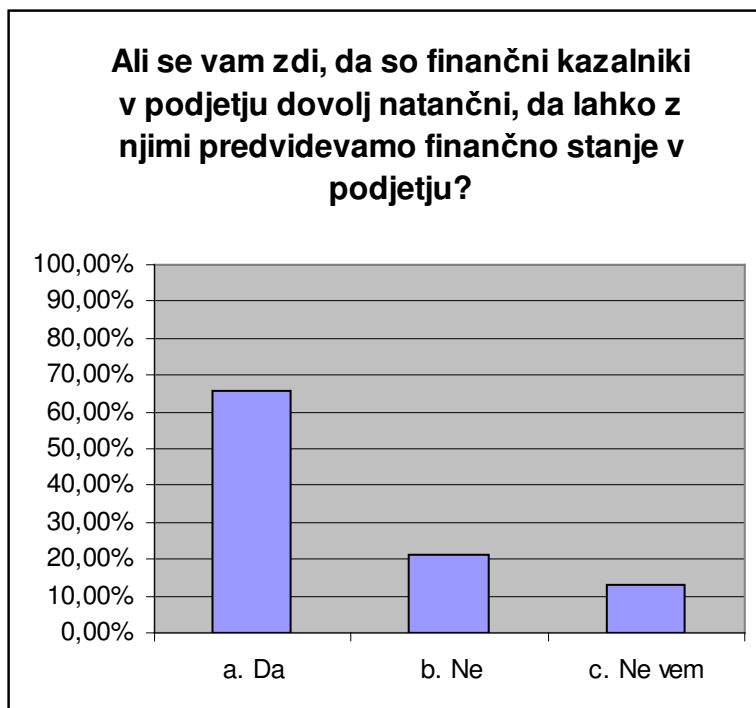
51,4 % izrednih študentov je mnenja, da s kazalniki stanja financiranja dobimo dovolj točne podatke.

27,1 % se je opredelilo za odgovor b.

21,4 % izrednih študentov meni, da ne pozna da s kazalniki stanja financiranja dobimo dovolj točne podatke.

11. Ali se Vam zdi, da so finančni kazalniki v podjetju dovolj natančni, da lahko z njimi predvidevamo finančno stanje v podjetju?

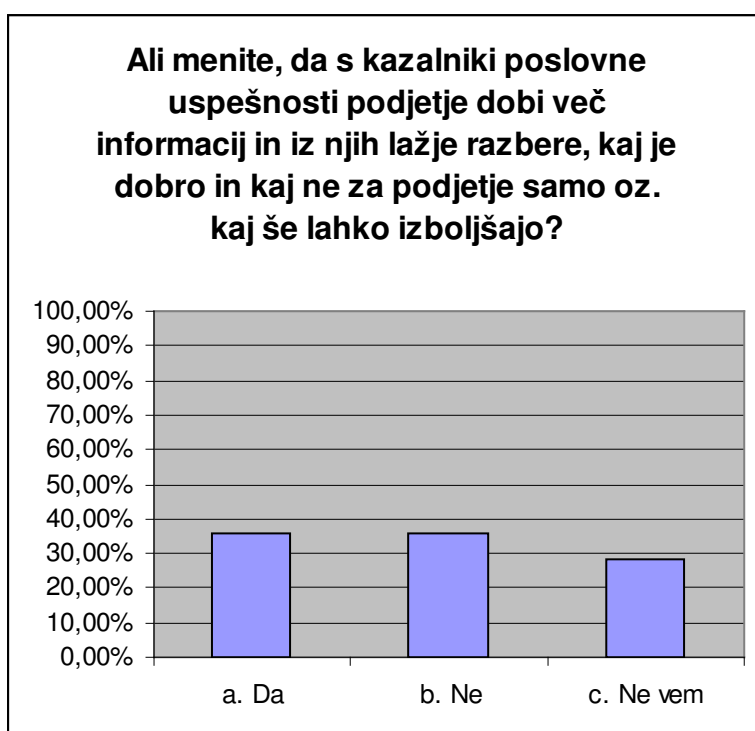
ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	46	65,7 %
b. Ne	15	21,4 %
c. Ne vem	9	12,9 %

65,7 % izrednih študentov je mnenja, da s finančnimi kazalniki lahko predvidevamo stanje v podjetju, 21,4 % je mnenja, da to ne drži, 12,9 % pa je neopredeljenih.

12. Ali menite, da s kazalniki poslovne uspešnosti podjetje dobi več informacij in iz njih lažje razbere, kaj je dobro in kaj ne za podjetje samo oz. kaj še lahkoboljšajo?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	25	35,7 %
b. Ne	25	35,7 %
c. Ne vem	20	28,6 %

35,7 % izrednih študentov je mnenja, da s kazalniki poslovne uspešnosti podjetje dobi več informacij in prav toliko (35,7 %) jih je mnenja, da to ne drži, ostali (28,6 %) pa so neopredeljeni.

13. Ali veste v katere tri skupine razvrščamo računovodske kazalnike?

ODGOVOR	ŠTEVILO	DELEŽ
a. Da	24	34,3 %
b. Ne	16	22,9 %
c. Ne vem	30	42,9 %

34,3 % izrednih študentov ve, v katere tri skupine razvrščamo kazalnike, 22,9 % jih ne ve, 42,9 % pa je neopredeljenih.

4 OVREDNOTENJE HIPOTEZ

H1: Računovodski kazalniki uspešnosti so pomembni za uspešno vodenje v podjetju.

Raziskava je to hipotezo le delno potrdila, saj se je s to trditvijo strinjalo 11,2 % rednih študentov (največ rednih študentov se je odločilo za pregledno poslovanje, se pravi odgovor b), samo 7,5 % rednih študentov pa se je opredelilo, da so pomembni zaradi množičnega propagiranja.

Pri izrednih študentih je bilo kar 77,2 % za odgovor a, najmanj pa za odgovor c, kar 5,7 %, za odgovor b pa je bilo 17,1 % izrednih študentov.

H2: Računovodski kazalniki uspešnosti nam zelo veliko povedo o podjetju.

Raziskava je našo hipotezo potrdila, saj 52,5 % rednih študentov in 35,7 % izrednih študentov meni, da nam računovodski kazalniki veliko povedo o podjetju, kar 37,5 % pri rednih študentih in 28,6 % pri izrednih je neopredeljenih, za odgovor b pa se jih je odločilo 10 % rednih in 35,7 % izrednih študentov.

H3: Računovodski kazalniki uspešnosti so eden izmed najpomembnejših elementov finančne analize.

Kar 67,5 % rednih študentov meni, da so računovodski kazalniki eden izmed najpomembnejših elementov finančne analize, pri izrednih pa le 34,3 %, najmanj se jih je odločilo za odgovor b, pri rednih 13,8 % in izrednih 20 %, neopredeljenih pa je bilo pri rednih 18,8 %, pri izrednih pa kar 45,7 %.

H4: Temeljno logiko bilanco stanja najbolje prikazuje enačba

Ta raziskava je pokazala, da je 22,5 % rednih in 12,9 % izrednih študentov mnenja, da jo prikazuje, 72,5 % je neopredeljenih pri rednih študentih in 48,6 % pri izrednih.

Kar 5 % rednih in 38,6 % izrednih študentov je mnenja, da enačba temeljne logike ne prikazuje najbolje.

5 SKLEPNE MISLI

Namen priprave finančnih in računovodskih kazalnikov je dobiti informacije, ki nam kažejo, kako podjetje posluje. Vse informacije so koristne za ocenjevanje poslovnega in finančnega delovanja podjetja.

Poslovne partnerje, ki sodelujejo s podjetjem, bolj kot uspešnost in poslovni izid podjetja zanima sposobnost poravnavanja obveznosti v danih rokih. Sam dobiček podjetja še ne pomeni, da bo podjetje v prihodnosti sposobno vrniti vse dolgove in redno poravnovati račune.

6 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA:

ROZMAN, Rudi, Jure KOVAČ in France KOLETNIK. 1993. Management. Ljubljana: Gospodarski vestnik.

SLOVENSKI računovodski standardi. 2002. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.

TURK, Ivan in Dane MELAVC. 2003. Računovodstvo. Ljubljana: Moderna organizacija.

TURK, Ivan, Dane MELAVC in Borut KOROŠEC. 2004. Uvod v računovodstvo. Ljubljana: Slovenski inštitut za revizijo.

SEZNAM VIROV:

http://www.sklad-nek.si/PDF/letna_poročila/2002AP.pdf, [Citirano: 10. jan. 2006; 17:30]

http://www.si-revizija.si/racunovodje/dokumenti/precisceni_SRS/SRS29-popravki.doc, [Citirano: 21. dec. 2005; 20:00]

<http://www.japti.si/index.php?id=1139>, [Citirano: 19. feb. 2006; 10:00]

<http://www.sigov.si/umar/arhiv/izbor/3politik/zuntrg/fdi/fdi1296.html>, [Citirano: 19. feb. 2006; 12:00]

17 PRILOGA - ANKETNI VPRAŠALNIK

Spoštovani!

Sva dijakinji zaključnega letnika Poslovno-komercialne šole Celje, ki delava raziskovalno nalogo z naslovom *RAČUNOVODSKI KAZALNIKI USPEŠNOSTI V PODJETJU X V OBDOBJU X*. Vsi podatki, ki nama jih boste zaupali, so namenjeni zgolj in izključno proučevanju.

Že vnaprej se Vam najlepše zahvaljujeva!

1. Spol:

- moški
- ženski

2. Starost:

- od 20 do 30 let
- od 30 do 40 let
- od 40 do 50 let
- od 50 let in več

3. Ali veste, zakaj uporabljamo kazalnike?

- DA
- NE VEM
- NE

4. Ali menite, da nam računovodski kazalniki uspešnosti veliko povedo o podjetju?

- DA
- NE
- NE VEM

Če ste odgovorili z DA, utemeljite svojo trditev.

5. Čemu menite, da so pomembni računovodski kazalniki uspešnosti?

- zaradi uspešnega vodenja podjetja
- zaradi preglednega poslovanja
- množičnega propagiranja

6. Zakaj menite, da so kazalniki uravnoteženi?

- Ker povezujejo posledice preteklega leta.
- Ker izhajajo iz vizije podjetja.
- Ker ne povezujejo posledic preteklega leta.

7. Ali menite, da so računovodski kazalniki eni izmed najpomembnejših elementov finančne analize?

- DA
- NE
- NE VEM

8. Ali menite, da temeljno logiko bilance stanja najbolje prikazuje enačba?

- DA
- NE
- NE VEM

9. Kateri je po Vašem mnenju temeljni računovodski izkaz, ki ga mora sestaviti organizacija ob koncu leta?

- Izkaz poslovnega izida
- Izkaz finančnega izida
- Drugo

10. Ali menite, da s kazalniki stanja financiranja dobimo dovolj točne podatke?

- DA
- NE
- NE VEM

11. Ali se Vam zdi, da so finančni kazalniki v podjetju dovolj natančni, da lahko z njimi predvidevamo finančno stanje v podjetju?

- DA
- NE
- NE VEM

12. Ali menite, da s kazalniki poslovne uspešnosti podjetje dobi več informacij in iz njih lažje razbere, kaj je dobro in kaj ne za podjetje samo oz. kaj še lahko izboljšajo?

- DA
- NE
- NE VEM

13. Ali Veste, v katere tri skupine razvrščamo računovodske kazalnike?

- DA
- NE
- NE VEM

Če ste odgovorili z DA, utemeljite svojo trditev _____

Srčno upava, da Vam je bila anketa všeč in se Vam zahvaljujeva za Vaš trud in čas pri reševanju.

Lep pozdrav!